

Veelgestelde vragen onderwijs

Relatie onderwijs-jeugdhulp

Hoe zorgen we ervoor dat we op het domein onderwijs en het sociaal domein (incl. gemeente/leerplicht & RMC) integraal kunnen samenwerken t.b.v. adequate onderwijs-zorgarrangementen voor leerlingen?

Integraal samenwerken betekent allereerst dat:

- Duidelijk is wat schoolbesturen en samenwerkingsverbanden in het kader van respectievelijk hun ondersteuningprofiel en- aanbod en hun ondersteuningsplan aan arrangementen bieden;
- Duidelijk is wat de gemeente aan jeugdhulp inkoop. Overigens kunnen partijen als scholen natuurlijk invloed uitoefenen, maar uiteindelijk is het de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Veel gemeenten kennen een lokale educatieve agenda (of iets vergelijkbaars), waarbij o.a. scholen zijn betrokken. Het aanbod dat op grond daarvan tot stand komt en de afspraken die daarover worden gemaakt, kunnen de basis zijn van integraal samenwerken.

Vervolgens is samenwerken 'mensenwerk'; het is belangrijk dat professionals en werkgevers in onderwijs en jeugdhulp elkaar kennen en bereid en in staat zijn tot afspraken te komen over samenwerking.

Tenslotte is het belangrijk dat zowel jeugdhulp als onderwijs elkaars werkwijze en wet- en regelgeving kennen. In de jeugdhulp is registratie van gedragswetenschappers en jeugdhulpwerkers bijvoorbeeld een vereiste, in het onderwijs is dat niet het geval. Vanaf 2017 is het lerarenregister wel verplicht. De jeugdhulp kent richtlijnen, waaraan professionals zijn gehouden (geautoriseerd door de NVO); het is overigens per definitie relevant om deze richtlijnen te kennen als u in het onderwijs werkt en zeker als u in het onderwijs samenwerkt met jeugdhulp. Privacy ligt binnen de jeugdhulp heel gevoelig. Om tot goede samenwerking te komen, is het belangrijk dat betrokkenen in het onderwijs en jeugdhulp kennis nemen van en rekening houden met elkaars beroepscode.

Thuiszitters

De inspectie spreekt samenwerkingsverbanden aan op het hebben van een overzicht van thuiszitters in dat samenwerkingsverband. Samenwerkingsverbanden hebben echter geen zicht op gegevens die scholen aan gemeenten aanleveren en evenmin op de gegevens van DUO.

Schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk voor thuiszittende leerlingen die bij een school zijn aangemeld of (nog) zijn ingeschreven. Zij leveren die gegevens in het kader van de leerplicht aan aan de gemeente. Vervolgens worden de gegevens aangeleverd bij DUO. Samenwerkingsverbanden staan buiten deze procedure. Zij kunnen scholen echter wel vragen om die gegevens en scholen kunnen en moeten die gegevens aanleveren (daarop zijn geen wettelijke privacybepalingen van toepassing). Scholen willen dat niet altijd, omdat zij dat ervaren als dubbel werk (zij hebben immers de gegevens al aan de gemeente en DUO aangeleverd). Zij zijn daartoe echter wel verplicht.

Het vraagstuk van dubbel aanleveren door scholen en het feit dat samenwerkingsverbanden geen inzage hebben in de gegevens van DUO is bekend bij OCW. OCW beraadt zich op actie hierop.

Privacy

Wat is de meerwaarde van het laten onderschrijven van het privacyreglement door de opstellers van het deskundigenadvies? En kan dat met mensen die hiërarchisch niet onder het SwV vallen?

Een privacyreglement kan verhelderend werken. Daarbij dient de geldende wet- en regelgeving worden nageleefd (en in geval van NVO leden ook de beroepscode). Afspraken in een privacyreglement kunnen nooit wetgeving opzij zetten. Een privacyreglement dien je te zien als een nadere uitwerking van de geldende wet- en regelgeving. Op wie het betreffende reglement van toepassing is kan je in het reglement regelen.

De wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) lijkt niet in overeenstemming met de wet op Passend Onderwijs. Er werd gesteld dat ouders geen partij meer zijn bij de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring en dat dit een kwestie is tussen school en SwV. Echter, het lijkt op basis van de wbp onmogelijk om zonder toestemming van ouders deze gegevens te delen met het SwV. Wat is nu exact de status van het deskundigenadvies?

Op grond van de wet mag een school een toelaatbaarheidsverklaring vragen aan het samenwerkingsverband zonder de medewerking van de wettelijke vertegenwoordigers (ouders met gezag/voogd). De goede werkwijze is dat dit wel eerst met ouders wordt besproken. De school moet ouders informeren over het vastleggen van persoonsgegevens en over het doorsturen van die gegevens aan het samenwerkingsverband. De uitwisseling van persoonsgegevens is toegestaan zonder toestemming van ouders (zie bijv. artikel 18a lid 13 WPO, is dus een wettelijke uitzondering op het toestemmingsvereiste zoals genoemd in de wet bescherming persoonsgegevens, zie ook artikel 8 sub c Wbp). De redenering hierachter is dat de school verplicht is om een passend ondersteuningsaanbod te leveren, ook als dit een andere school betreft. Dan moet de school dus in staat zijn om gegevens hierover met het samenwerkingsverband te delen als de school van oordeel is dat een speciale (basis) school voor de leerling het meest passend is. Als het samenwerkingsverband zich baseert op andere onderzoeken en systemen dan van de school zelf dan dient daar toestemming te worden gegeven door de ouders.

Zijn de ouders niet akkoord met de aanvraag voor de toelaatbaarheidsverklaring dan dienen deze zienswijze van de ouders bijgevoegd te worden bij de aanvraag.

Welke onderzoeksgegevens over de leerling mogen scholen delen met het samenwerkingsverband met en zonder toestemming van de ouders?

Om te beoordelen welke plek voor een leerling het meest passend is, hebben de school en/of het samenwerkingsverband een aantal gegevens over de leerling nodig. Deze gegevens worden (onder andere) verzameld via onderzoek. Twee soorten onderzoek zijn van belang om een goed beeld te krijgen over de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling:

1. Onderzoek dat door de leraren en intern begeleiders zelf wordt uitgevoerd, zoals lesobservaties en informatie uit het leerlingvolgsysteem.
2. Onderzoek dat door gedrags- en opvoeddeskundigen (al dan niet in dienst van de school) wordt uitgevoerd, zoals een orthopedagoog of psycholoog. Denk bijvoorbeeld aan het afnemen van een iq-test bij de leerling.

De resultaten van het onderzoek beschreven onder 1) mogen zonder toestemming van de ouders door de school met het samenwerkingsverband worden gedeeld. Voor onderzoek van deskundigen (2) ligt dat anders, daar moeten ouders toestemming geven om de resultaten van dat onderzoek te delen met het samenwerkingsverband.

In het [modelprivacyreglement](#) staat meer informatie over de persoonsgegevens die samenwerkingsverbanden passend onderwijs mogen verwerken en onder welke voorwaarden.